

Napriek úžasnému zážitku z Nazareta zostáva Mária osobou konkrétnou, citlivou a dostupnou. Opúšťa mystický pokoj svojho domova a ide tam, kde je potrebná. Takto začína príbeh evanjelia 4. adventnej nedele (Lk 1,39-45), ktorý možno rozdeliť na dve časti: v prvej časti sa rozpráva o zachvení dieťaťa v Alžbetinom lone pri Máriinom pozdrave a o požehnaní, ktoré Alžbeta vyslovuje matke a synovi (v. 39-42). Nasleduje Alžbetina otázka: Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne? (v. 43), a v druhej časti rozpráva o radostnom zachvení dieťaťa priamo matka, ktorá ohlasuje požehnanie tej, ktorá uverila (v. 44-45). **v. 39: «V tých dňoch»:** Celej scéne dominuje «áno» (fiat) Márie, odpoveď na anjelovo oznámenie (v. 38) a odohráva sa v šiestom mesiaci Alžbetinho tehotenstva (Lk 1,24).

«Mária vstala»: sloveso *anistēmi* označuje začiatok novej akcie, ktorá si vyžaduje zmenu a rozhodnutie. Dalo by sa to preložiť pohyb nahor a vyjadruje aj akúsi výbušnú silu Božej prítomnosti v živote človeka, ako napríklad: Rebeka, ktorá vstala a začala svoju dlhú cestu, aby sa stretla s Izákom (Gn 24,61); alebo ako Petrova svokra, ktorá po Ježišovom dotyku bola oslobodená od horúčky a vstala z postele (Lk 4,39). V tomto verši evanjelista týmto slovesom podčiarkuje Máriino odhodlanie. Ona je tá, ktorá sa rozhodne pohnúť ako prvá, nikto ju nenúti, ani jej neponúka túto cestu.

«Mária sa vydala na cestu»: Máriino povolanie sa teraz stáva cestou viery a služby, ktorá vychádza z poslušnosti Božej vôli a jeho plánu. Evanjelista Lukáš pripisuje veľkú dôležitosť cestovaniu a celé Ježišovo tajomstvo interpretuje ako cestu - rozhodujúcu cestu, nielen smerom k Jeruzalemu (Lk 9,52), ale aj k Otcovi. Máriin dobročinný zámer sa mení na misionársku cestu: ide robiť dobro a zároveň prináša Krista.

«ponáhľala sa/kráčala rýchlo»: príslovka *spoudē* v gréckej literatúre označuje horlivosť, usilovnosť, pohotovosť, odhodlanie, snahu. V morálnom zmysle naznačuje dobrú vôľu a v náboženskom sa môže preložiť ako ušľachtilá/svätá horlivosť. V gréckom preklade SZ, LXX, znamená predovšetkým rýchlosť: Abrahám sa ponáhľal pripraviť hostinu pre troch mužov (Gn 18,6). Anjeli nútli Lota, aby sa ponáhľal - musí rýchlo odísť so svojou manželkou a dcérami (Gn 19:15). Rovnaký výraz sa používa na opis obradu prvej Veľkej noci, keď nám Písmo hovorí, že Izraeliti ju jedli „na rýchlo“: Bedrá budete mať opásané, obuv na nohách a palicu v ruke (Ex 12:11). V Novom zákone ho nachádzame aj v negatívnom význame: dcéra Herodiady hneď utekala dnu ku kráľovi a žiadala čo jej navrhla jej matka (Mk 6,25); Pastieri sa poponáhľali a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jaslách (Lk 2,16); Zachej, pod' rýchlo dolu! On chytrý zišiel a prijal ho s radosťou (19,5-6). Veľa príkladov nájdeme aj v Pavlových listoch. V prípade Márie, evanjelista vyjadruje jej ochotu poskytnúť mladistvú pomoc svojej staršej príbuznej, jej pripravenosť slúžiť, byť služobnicou. Láska k blížnemu aj v tomto prípade svedčí o pravosti Božej lásky. Lukáš kladie dôraz na Máriinu pripravenosť reagovať na požiadavky Božieho slova, a ako ho veľmi účinným spôsobom uvádza do praxe. Mária navštevuje Alžbetu, ale nie preto, aby si overila pravdivosť anjelových slov či zo „zvedavosti“, ale pohnutá radosťou a obavami, pretože verí tomu, čo jej bolo povedané.

„do istého judejského mesta v hornatom kraji“: miesto stretnutia sa podľa tradície stotožňuje s dedinou Ain Karim, vzdialenou asi 6 km od Jeruzalema a asi 150 km od Nazareta. Cesta si vyžadovala prípravy a sprievod, a v skutočnosti trvala dobré štyri dni chôdze. Z tejto cesty, nie bez ťažkostí a nepohodlia, vychádza možnosť stretnutia, a chvály. Cesta, stretnutie a chvála sú tri prvky, ktoré formujú harmóniu tohto príbehu. Mária vyráza a vďaka nej je aj Ježiš, ešte pred narodením, na ceste k iným, a chce každému priniesť slovo, ktoré pomáha a zachraňuje.

v. 40: «Keď vošla... pozdravila»: tak ako anjel “vošiel” do jej domu a “pozdravil ju” božským pozdravom (Lk 1,28), aj Mária “vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu”. Mária a Alžbeta sa poznali, pretože boli príbuzné. Pri tomto stretnutí však jedna v druhej objavila tajomstvo, ktoré ešte nepoznali a ktoré ich naplnia veľkou radosťou. Hebrejský výraz, ktorý vyjadruje pozdrav, je šalom, pokoj! Mária si to nielen želá a Alžbete praje, ale prináša do tohto domu aj pokoj prisľúbený Izraelu.

v. 41: «Len čo Alžbeta začula pozdrav»: Scéna predstavuje stretnutie dvoch matiek, symboly dvoch testamentov: Alžbeta predstavuje Starý zákon a Mária Nový zákon. Starý zákon víta Nový s vďačnosťou a dôverou, uznávajúc v ňom slobodný Boží dar, ktorý prichádza na uskutočnenie a naplnenie očakávaní ľudí. Stretnutie sa odohráva v „prorockom“ kontexte, typickom pre tretie evanjelium: čas čakania sa naplnil a Alžbeta túto udalosť prorokuje v Márii.

«dieťa v jej lone sa zachvelo»: Máriin pozdrav je bez slov, ale dieťa vníma prítomnosť očakávaného Mesiáša. Lukáš používa toto sloveso ešte raz pri inej príležitosti, keď ho dáva na pery Ježišovi, ktorý pozýva svojich učeníkov, opovrhovaných a ponížovaných v tomto svete, aby sa radovali a jasali (Lk 6,23). A nie je to hocijaká, ale hlboká, intímna, trvalá radosť, ktorá vedie k zachveniu, či skôr tancu. Toto všetko sa deje v

materskom lone, na posvätnom, skrytom, intímnom mieste, tam, kam sa dostane len pohľad Boha, ktorý nás dobre pozná (Ž 139). Grécke sloveso, ktoré použil evanjelista *skirtáō*, nájdeme aj v náznaku pohybu Ezaua a Jakuba v Rebečinom lone (Gn 25,22-23) alebo aj v 2 Sam 6,13-22, kde sa hovorí o Dávidovom tanci pred archou.

«Alžbetu naplnil Duch Svätý»: aj keď je Duch spomenutý iba raz, je hlavným protagonistom. Mocou Ducha Ján začína, prostredníctvom svojej matky, svoju úlohu proroka a predchodcu.

v. 42: «zvolala veľkým hlasom»: sloveso „zvolať“ (*anaphoneo*) označuje krik, plač spôsobený silnou emóciou a vyskytuje sa iba raz v NZ, v tejto pasáži. V Starom zákone, v gréčtine, sa sloveso používa iba štyrikrát a zakaždým je to výkrik radosti voči tým, ktorí sa tancujú okolo Pánovej archy. Prenesenie archy zmluvy, znaku Pánovej prítomnosti, bolo sprevádzané jasotom, tancom (2 Sam 6,1-15). Lukáš nám hovorí, že Alžbeta sa správa k Márii tak, ako sa správajú nositelia Pánovej archy, lebo Mária je archa zmluvy, ktorá prináša Slovo Pánovo - nová *šekina*, miesto Božej prítomnosti.

«Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života»: v semitskom jazyku je to superlatívna formula: nie požehnaná, ale najpožehnanejšia. V Starom zákone nájdeme: Nech je nado všetky ženy požehnaná Jahel, žena to Kenejca Hebera! Nech je požehnaná nado všetky ženy v stane! (Sdc 5,24); A Oziáš jej (Judite) povedal: „Požehnaná si, dcéra, od Boha najvyššieho nad všetky ženy na zemi. (Jdt 13 ,18). Každé materstvo v Biblii je požehnaním, ale Máriino materstvo je jedinečné a poskytuje najväčšie požehnanie. Požehnanie je typickou formulou Starého zákona, kde sa hebrejské sloveso *barak* a odvodené podstatné meno *berakah* nachádza 398-krát. Podľa viacerých biblistov je hebrejský koreň slovesa *barakah* spojený s *berekh* (kolená), čím vytvára spojenie medzi požehnaním a pokľaknutím, typickým aktom adorácie a úcty k Bohu.

v. 43: «Čím som si zaslúžila?»: Táto otázka znie prekvapujúco vzhľadom na to, že Alžbeta je staršia a je manželkou kňaza, kým Mária nemá žiadne spoločenské postavenie a je od nej oveľa mladšia. Alžbeta sa cíti navštívená milosťou, ktorá ju prevyšuje. Pre Alžbetu je ťou prijat' Máriu, pretože ju uznáva ako matku Mesiáša. Titul Pán (*κύριος*), ktorý Alžbeta používa na označenie dieťaťa v Máriinom lone, je jedným z hlavných mesiášskych titulov pripisovaných Ježišovi v NZ a nachádza sa v Ž 110 ako aj v Mt 22,41-45; Sk 2,34 -36.

v. 44: «Lebo»: príslovka použitá v NZ viac ako 200-krát, slúži teraz Lukášovi na upútanie pozornosti čitateľa a podčiarknutie veľkosti toho čo sa deje. V hebrejčine to bol spôsob, akým sa vyjadrovala pripravenosť poslúchnuť a ešte aj dnes sa používa na označenie niečoho prítomného alebo blízkeho.

«radosťou sa zachvelo dieťa»: doslova “poskočilo” od radosti. V tomto verši máme radostný pohyb, akýsi druh tanca, ktorý Ján Krstiteľ predvádza v matkinom lone, keď prežíva prvé stretnutie s Ježišom a vydáva o ňom svedectvo.

v. 45: «A blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán»: Alžbeta nazýva *makaría* = blahoslavená Máriu, pretože uverila v naplnenie slova Pána, ktoré sľubuje absolútne nemožné. Mária sa stala Ježišovou matkou, pretože poslúchla Božie slovo. Keď sa žena z ľudu obrátila k Ježišovi a vyhlásila ju za blahoslavenú: Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsia, ktoré si požíval. Ježiš doplní toto vyjadrenie chvály slovami: Skôr sú blahoslavení tí, čo počúvajú Božie slovo a zachovávajú ho (Lk 11,27-28). Toto je prvé blahoslavenstvo Lukášovho evanjelia - vyvýšenie Máriinej viery, ktorá ju sprevádzala na ceste a hlboko ju zakorenila v Božom pláne spásy.

Dnešné evanjelium nás pozýva **počúvať**: keď pozorne počúvame Božie slovo, dokážeme rozpoznať, kedy nás Pán navštívi. A iba počúvaním Boha sa učíme počúvať druhých. Keď sa vložíme do logiky Božej lásky, naše počúvanie, podobne ako počúvanie Márie, sa premení na službu. Mária nás učí autentickému spôsobu, ako pristupovať k tým, ktorí potrebujú našu pomoc, a dať sa im k dispozícii.

Dalšou výzvou je **veriť**: Mária je žena, ktorá uverila! Dynamika viery pretvára naše srdce a otvára ho Božiemu daru, ktorý očakáva naše „áno“. Veriť v Boha znamená zažiť Jeho zázraky, pretože Boh zostáva verný svojim sľubom a Jeho Slovo má silu splniť všetko, čo nám hovorí. Boha a Jeho Slovo môžeme druhým prinášať len do tej miery, do akej veríme, že Slovo môže byť realizované v našich životoch.

A posledné pozvanie je **slúžiť**: Mária, keď vedela, že očakáva Božieho Syna, rýchlo sa vydala k tým, ktorí ju potrebovali. Ona je dokonalou syntézou každého kresťana a misionára: počúvať, radostne prijímať Slovo skrze vieru, nechať sa ním viesť, ísť rýchlo k svojim bratom a sestram. Neexistuje účinnejší spôsob, ako sa dať do služieb tých, ktorí na nás čakajú ... a neexistuje ani lepší spôsob, ako priniesť život, radosť a samotného Pána.